

MIJLOACE PENTRU ADĂPOSTIREA DE URGENȚĂ A POPULAȚIEI PE DURATĂ SCURTĂ ȘI PÂNĂ LA RESTABILIREA SITUAȚIEI

Dezastrele , pe lângă pierderile de vieți omenești și distrugerile masive pun adeseori problema asigurării adăpostirii (cazării) sinistraților , asigurarea hranei -, asistenței medicale și reintegrarea socială în timpul cel mai scurt posibil .

Administrația publică locală este pusă brusc în situația de a mobiliza forțe de la instituții publice , agenți economici și alte organizații guvernamentale și neguvernamentale și resurse cât și resurse financiare suficiente pentru rezolvarea unor situații de criză .

Gestionarea dezastrelor implică planificarea anterioară a forțelor și mijloacelor , a logisticii acțiunilor de intervenție pentru limitarea și înlăturarea urmărilor unor evenimente.

Desigur eficiența realizării tuturor acestor măsuri este condiționată de anotimp, starea vremii , și situația hidrometeorologică - situații în care restabilirea " post dezastru " este îngreunată sau nu .

Un alt aspect deosebit îl reprezintă tipul localităților din zonele afectate - urbane sau rurale , existența , caracteristicile și starea căilor de comunicație , existența aglomerărilor de populație telecomunicațiile , resursele etc . Gradul de pregătire al populației și formațiunilor care intervin sunt deasemenea criterii esențiale în managementul dezastrelor.

Problematika se extinde în condițiile anotimpului rece (iarna) sau ploios (toamna) , când corelarea tuturor acțiunilor și măsurilor este îngreunată .

Experiența calamităților naturale , a dezastrelor în generalne arată faptul că după producerea evenimentului comunitatea parcurge o perioadă mai lungă sau mai scurtă (minute ,ore) de cădere psihică care se manifestă prin sentimente de panică , derută și groază . Populația di zona afectată resimte dureros fenomenul poanicându-se și așep[tând ajutor. Este datoria celor care organizează interveția să acționeze rapid , să alarmeze resursele umane și să calmeze cetățenii . S-a constatat practic că acțiunea oportună , imediat după manifestarea violentă a dezastrului creează o emulație și amplifică spiritul civic și de întrajutorare între cetățeni .

Rapiditatea și eficiența descoperirii supraviețuitorilor și asigurarea asistenței medicale de urgență ar trebui să constituie acțiunea prioritară în asemenea momente . Aici , din păcate sistemul sanitatr românesc suferă foarte mult datorită organizării și logisticii precare a actului medica (număr limitat de ambulanțe , lipsa echipamentului de primă urgență ,stocuri mici de medicamente cât și personal insuficient). Încercările diferitelor organisme la nivel local (SMURD,STID,SIAMUD) nu pot suplini necesitățile unui numar mare de răniți . Deblocarea rapidă a căilor de acces și transportul materialului escavat este o prioritate pentru a crea front de lucru

formațiunilor de căutare -salvare , ambulanțelor și personalului medical. Din experiență se poate aprecia că în localități spațiile de manevră a mijloacelor grele de intervenție sunt înguste , deci descongestionarea și găsirea altor trasee ocolitoare este dificilă și influențează fluxul acțiunilor.

Remediarea avariilor la utilitățile comunale (gaze naturale , apă . canal , agent termic, electrice , etc.) este un alt aspect care necesită oportunitate pentru evitarea amplificării efectelor dezastrului .

Planurile de intervenție au în vedere stingerea în primă urgență a incendiilor , verificarea și eventual oprirea (izolarea) instalațiilor , rezervoarelor cu substanțe inflamabile sau cu substanțe toxice industriale la agenții economici sursă de risc. Se vor efectua măsurători pentru stabilirea rezistenței la sarcinile proiectate și a securității în exploatarea podurilor , viaductelor , barajelor hidrotehnice și a altor lucrări de interes național .

O pondere importantă în sistemul de planificare și desfășurare a intervenției o constituie asigurarea protecției cetățenilor și pazei bunurilor materiale , valorilor culturale și de patrimoniu din raionul de distrugeri . Poliția , jandarmeria , gardienii publici și societățile de protecție și pază sunt implicate direct prin adoptarea dispozitivelor conform competențelor și misiunilor primite sau specificate anterior în planurile de intervenție .

Tot în acest moment al acțiunilor trebuie evitată pătrunderea în raion a persoanelor neautorizate care ar îngreuna căutarea și salvarea supraviețuitorilor.

Mijloacele tehnice de intervenție trebuie să fie adaptate tipului de dezastru produs asigurând astfel eficiență sporită .Se poate cere sprijin unităților militare dislocate în zonă cât și agenților economici .

Prefectul și primarii , la propunerea șefului inspectoratului de protecție civilă vor lua din primele ore de la producerea dezastrului măsuri pentru asigurarea cazării sinistraților. Posturile locale de radio și tv. vor transmite la intervale scurte de timp comunicate din partea Comisiei Județene /locale de Apărare Împotriva Dezastrelor . Acestea vor conține informații privind evoluția evenimentelor , măsurile și regulile pe care trebuie să le respecte populația , locurile de adunare a sinistraților ,alte informații . Deasemenea se vor comunica dacă este cazul restricții de consum a apei și produselor agroalimentare , restricții de circulație și/ sau de acces în anumite zone ,măsuri de protecție în situația producerii unor accidente nucleare, biologice sau chimice.

Punctele de adunare a sinistraților sunt locurile stabilite de protecția civilă destinate luării în evidență a persoanelor rămase fără locuință și care vor fi cazați prin grija autorităților în tabere pentru sinistrați sau în alte locuri special amenajate .

Posibilitățile pentru realizarea a adăpostirii sinistraților , evacuațiilor sau refugiaților numai de către protecția civilă sunt reduse , ceea ce demonstrează necesitatea implicării și a altor factori : administrația centrală și locală , Filialele locale de Cruce Roșie , S.M.E.P.T.A , O.N.G – urile , etc.

În România , datorită condițiilor economice și a longitudinii (patru anotimpuri) există practic numai câteva posibilități de adăpostire a sinistraților (populației) în urma producerii unui dezastru :

- Amenajarea taberelor pentru sinistrați – în localități (zonă , raion) sau în afara lor pe termen scurt , în perioada de vară –toamnă ;
- Amenajarea de spații de cazare în instituții publice (“cămine internat” , săli de sport , cămine culturale , săli de spectacole , căminele de la instituțiile de învățământ superior etc.) pe termen mediu și lung ;
- Autoevacuarea - la vecini , rude , prieteni (în localitate sau în alte localități) a cetățenilor a căror locuințe nu au fost afectate de dezastru ;
- Cazarea în alte imobile puse la dispoziție de administrația locală în funcție de posibilități .

Raioanele (locurile) de primire /cazare a sinistraților sau a populației evacuate vor fi din principiu în afara sau în localitatea afectată , la o distanță care să nu mărească prea mult timpul transportului .

TABĂRA DE SINISTRATI

Problemele amenajării taberelor pentru sinistrați sunt (sau ar trebui să fie) stabilite în timpul recunoașterilor în teren . Trebuie urmărite următoarele aspecte generale :

- Organizarea și asigurarea fluxului de sinistrați ;
- Asistența medicală de specialitate pe timpul deplasării și în punctele de campare ;
- Aprovizionarea , prepararea și distribuirea hranei și apei potabile ;
- Îmbăierea , și spălarea echipamentului ;
- Iluminatul și asigurarea energiei electrice ;
- Măsurile P.S.I. ;
- Paza și ordinea ;
- Respectarea normelor profilactice de igienă individuală și colectivă ;
- Sectorizarea taberei (dacă este posibil) pe etnii și culte religioase ;
- Asistența religioasă și psihologică .
- Forțe și mijloace pentru lucrul la amenajarea taberei .
-

Eforturile financiare și logistice sunt însemnate dar sunt necesare și trebuie să fie planificate și realizate treptat, de la an la an .

In principal o tabără pentru sinistrați se organizează pe trei mari zone de activitate :

- ▶ **ZONA PENTRU CONDUCERE ȘI ADMINISTRAȚIA TABEREI**
- ▶ **ZONA DE CAZARE ;**
- ▶ **ZONA ACTIVITĂȚILOR AUXILIARE (GOSPODĂREȘTI) .**

Condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinescă locurile de amenajare a taberelor pentru sinistrați sunt :

- accesul rapid la căile de comunicații terestre , aeriene sau navale surse de apă potabilă
- posibilități și mijloace de telecomunicație ;

- protecție naturală adecvată .

Elementele constitutive ale unei tabere de sinistrați :

- Punctul de primire , evidență și repartitie a sinistraților ;
- Punctul de triaj și prim ajutor ;
- Punctul de distribuție ajutoare (echipament) ;
- Depozitul pentru bunurile sinistraților ;
- Sectorul de cazare ;
- Infirmerie (punctul medical) și izolator ;
- Depozitul de alimente ;
- Bucătărie ;
- Sală de mese ;
- Spălătorie ;
- Punct de îmbăiere ;
- Grup sanitar (w.c.) ;
- Punct de adunare a resturilor menajere ;
- Conducerea taberei ;
- Personalul de pază ;
- Stația de iluminat ;
- Grupuri electrogene ;
- Rezerva de apă potabilă ;
- Autoturisme și autospeciale de intervenție ;
- Autosanitare , etc.

1. Punctul de primire , evidență și repartitie a sinistraților .

Este amenajat la intrarea în tabăra de sinistrați . Aici cetățenii se prezintă pentru a fi luați în evidență de organele de poliție , pe baza documentelor de identitate sau a declarației pe proprie răspundere și parcurg apoi fluxul stabilit spre locurile de cazare .

Criteriile de cazare care vor fi respectate pe cât posibil sunt :

- starea de sănătate ;
- starea civilă - căsătorit + copii
- necăsătorit
- etnie ;
- religie .

In funcție de situațiile menționate mai sus sinistrații sunt repartizați în corturi (locurile de cazare) astfel : bărbații separat de femei și familiile grupate respectându-se aspectul religios și etnic .

2. Punctul de triaj și prim ajutor .

Se constituie în cortul / încăpera unde se efectuează un control medical sumar în urma căruia persoanele cu diferite afecțiuni declarate sau constatate (boli contagioase , contaminați cu substanțe toxice industriale , cu probleme psihice etc .) sunt îndrumate la infirmerie/ izolator . Cei apți urmează mai departe fluxul .

3. Punctul de distribuție ajutoare (echipament) .

Este spațiul / cortul amenajat unde sinistrații primesc (pe bază de semnătură) echipamentul și cazarmamentul necesar . Aceste materiale reprezintă de fapt stocul minim care trebuie constituit anterior producerii dezastrelor de către autoritățile locale , prin grija comisiilor de apărare împotriva dezastrelor , în depozitele de protecție civilă .

4. Depozitul pentru bunurile sinistraților .

În situația producerii dezastrelor , cetățenii , în mod firesc își iau din locuință bunuri și materiale care , pe timp scurt nu sunt de folos , ar ocupa spații mari în locul de cazare din tabăra de sinistrați și ar reprezenta tentații pentru alte persoane (bijuterii , obiecte de valoare , piese de mobilier , îmbrăcăminte neadecvată anotimpului , etc). Pentru aceste bagaje se constituie puncte speciale (corturi sau magazii) de depozitare . Deasemenea se pot prezenta cetățeni cu îmbrăcăminte contaminată urma unor dezastre tehnologice , fapt deosebit de periculos într-o colectivitate . Toate aceste materiale vor fi luate în evidență , depozitate și păstrate sub pază până la restabilirea situației .

5. Sectorul de cazare .

In funcție de numărul estimativ al sinistraților și de posibilitățile concrete din localitatea respectivă se vor aplanșa un număr suficient de corturi care să asigure pe timp scurt condiții minime de locuit . Pe cât posibil , în corturile unde sunt cazați copii , oameni în vârstă , femei gravide și la infirmerie se vor instala sobe , calorifere electrice sau alte elemente de încălzit care , pe timp de noapte sau în condiții meteorologice grele să asigure un nivel termic satisfăcător .

6. Infirmeria (punctul medical) și izolatorul .

In principiu se va instala într-un loc care să permită accesul imediat și va fi marcată vizibil cu semnul distinctiv cunoscut . Încadrarea cu personal medical de specializat este absolut necesară deoarece în asemenea situații pot apărea boli ale aparatului digestiv , boli contagioase , intoxicații sau traumatisme , specifice

colectivităților O atenție deosebită se va acorda cardiacilor , diabeticilor și altor categorii de bolnavi cronici . Tocmai de aceea Direcțiile de sănătate publică trebuie să aibă în vedere asigurarea unor stocuri tampon de medicamente , material pansamentar , tehnică și aparatură medicală care să poată fi utilizată în condiții de campanie .

7. Depozitul de alimente și bucătăria .

În situații de criză siguranța alimentară a populației și îndeosebi a cetățenilor afectați constituie o componentă de primă urgență a activității de limitare și înlăturare a efectelor dezastrelor de orice natură . Este de preferat ca gestionarea acestui sistem să fie atribuită compartimentelor economice din cadrul primăriilor deoarece se facilitează atât găsirea surselor , contractarea , aprovizionarea transportul și repartiția hranei cât și decontarea ulterioară a mărfurilor . Logistica preparării și servirii hranei și a apei potabile se poate asigura de către cantinele de ajutor social aflate în finanțarea primăriilor prin bugetele locale . Desigur , în funcție de situația concretă , unitățile militare , cantinele școlare sau de la agenții economici , unitățile de alimentație publică de stat sau private pot asigura aceste servicii la solicitarea comisiilor județene și locale de apărare împotriva dezastrelor .

8. Sala de mese (locul de servire a hranei) .

Departamentul de a fi o problemă facilă , amenajarea și dotarea sălii (cortului) de servire a hranei este apanajul administrației taberei . Acest punct este sensibil din punct de vedere igienico – sanitar , mai ales în condiții de campanie . Se va asigura servitul mesei în cel mult două serii astfel încât alimentele să nu se deprecieze . În apropiere va funcționa punctul de spălare a veselei . Este deosebit de important ca vesela să fie spălată și dezinfectată centralizat pentru prevenirea îmbolnăvirilor în rândul sinistraților.

Dacă tabăra (locul de cazare) este constituit în localitate sau în imediata vecinătate prepararea și servitul mesei se face , prin grija autorităților locale în incinta unor cantine , restaurante , etc., autorizate din punct de vedere sanitar .

9. Spălătoria și locul de îmbăiere .

Dacă tabăra de sinistrați este organizată în localitate sau în apropierea localității îmbăierea sinistraților și spălarea efectelor se poate efectua la instituțiile de profil existente sau la instituțiile școlare . Dacă tabăra este organizată la distanță mai mare de localitate este necesar să se instaleze o spălătorie de campanie și un punct de îmbăiere .

10. Personalul pentru pază .

Paza și ordinea în tabără se execută cu gardieni publici , cu personal de la societățile de pază și protecție cu alte forțe disponibile în perioada post dezastrucâf jandarmeria , poliția și armata sunt implicate în acțiuni de intervenție în raionul afectat de deazatru .

11.Rezerva de apă potabilă .

Este foarte important să se asigure o cantitate suficientă de apă potabilă în locul de cazare a sinistraților . Această rezervă se va dispune astfel încât să existe posibilități de distribuție pentru mai mulți consumatori simultan. Priodic se va conținutul microbiologic de către laboratorul de specialitate .

12.Sectorul tehnic .

Aici sunt dispuse : stația de iluminat , grupurile electrogene , autosanitarele, autospecialele de pompieri și alr protecției civile , mijloacele de transport , etc.

Este de preferat ca adăpostirea sinistraților să se realizeze în clădiri cu destinație pentru locuit : cămine , hoteluri , săli de sport ,cămine culturale , săli de spectacule etc., spații în care sunt îndeplinite condiții de cazare , hrănire , pază , îmbăiere și altele și unde

influența factorilor meteorologici , de timp și anotimp este mai puțin importantă ușurând organizarea acestor activități .

Adăpostirea la război

În situația unui conflict armat protecția populației și cazarea se asigură în spațiile amenajate din timp de pace, prin sporirea fondului de adăpostire la declanșarea conflictului și prin evacuare în alte localități stabililite din timp de pace prin planurile de evacuare la război .

Adăposturile de protecție civilă trebuie să respecte din punct de vedere constructiv următoarele particularități :

- Pereții exteriori ai adăpostului să fie cât mai mult posibil în contact cu pământul ;
- Adăpostul să fie pe cât posibil sub partea cea mai înaltă și mai rezistentă a clădirii ;
- Adăpostul trebuie îngropat complet în pământ ; în unele situații deosebite se admiteca adăpostul să fie suprateran maxim 1 m, cu condiția ca pereții exteriori să fie protejați cu un strat de pământ taluzat ;
- Să fie amplasat la o distanță maximă de 300 m de mers ;

- Să fie prevăzut cu 1-2 S.A.S – uri ;
- Să fie prevăzut cu cel puțin o ieșire de salvare ;
- Capacitatea optimă 100 –150 de persoane ;
- Să fie dotat cu instalațiile și utilitățile prevăzute în Normele tehnice privind construirea și amenajarea adăposturilor .

Adăposturile clasice de protecție civilă se planifică și se execută ținându-se seama de necesități :

- puncte de comandă ;
- adăposturi pentru populație ;
- adăposturi pentru personalul instituțiilor și agenților economici ;
- adăposturi cu specific medical ;
- adăposturi familiale.

Capacitatea de adăpostire la agenții economici va fi calculată pentru schimbul maxim de lucru la război sau pentru $\frac{1}{2}$ din salariați . La unitățile ”cu foc continuu”: furnale , turnătorii , oțelării și în energetică se amenajează adăposturi individuale la locul de muncă care asigură protecția salariaților pe timpul bombardamentelor urmând ca aceștia să-și reia imediat activitatea . Ele se prezintă sub forma unor cutii metalice sau din beton armat capabil să reziste la dărâmurile halei în care este situat , având vizori prin care muncitorul să poată supraveghea procesul de producție respectiv .

Dotarea cu instalații și utilități a unui adăpost de protecție civilă .

Un adăpost de protecție civilă se dotează în principiu cu 3 categorii de instalații :

- a) Instalația de ventilație - este destinată asigurării aerului necesar supraviețuirii personalului adăpostit ;
- b) Instalația electrică – asigură iluminatul adăpostului și forța necesară ventilatoarelor , pompelor care sunt interior. Instalația electrică trebuie să fie etanșă ,cu corpuri de iluminat etanșe . La punctele de comandă este dublată de un iluminat de siguranță pe acumulatori și un grup electrogen propriu .
- c) Instalația tehnico – sanitareă – cuprinde alimentarea cu apă de la rețeaua orașului și canalizarea adăpostului . Când canalizarea orașului este deasupra nivelului pardoselii adăpostului , se montează în loc de W.C.-uri closete uscate .

În adăposturile destinate protecției populației vor exista bănci , rezervă de alimente , rezervă de apă , un număr suficient de paturi pentru persoane în vârstă sau femei gravide , felinare și altele .

Evacuarea .

Prin evacuare – ca măsură de protecție – se înțelege scoaterea din marile centre politico-administrative și economico –sociale , precum și din localități , la nevoie în timp de război sau în caz de dezastre , a unor instituții publice , agenți economici , categorii de populație și bunuri materiale în zone (localități) care asigură condiții de

protecție a personalului , ded funcționare a instituțiilor publice și agenților economici respectivi și protejarea valorilor materiale și culturale .

Evacuarea reprezintă un ansamblu de măsuri și acțiuni care se adoptă în scopul asigurării protecției populației , a bunurilor materiale și a valorilor culturale pe timp de război , în situația producerii unor dezastrre sau în alte situații speciale , pentru prevenirea și diminuarea pierderilor în rândul acestora .

În situații de dezastrre , acțiunile de evacuare se execută în funcție de natura , caracterul și amploarea efectelor acestora în timp și spațiu . Evacuarea la dezastrre se hotărăște de către Comisia Guvernamentală de Apărare Împotriva Dezasrelor , condusă de către primul ministru , la propunerea comisiilor specializate pe tipuri de dezastrre sau a comisiilor județene de apărare împotriva dezasrelor .

Organizarea evectuării în aceste situații presupune , în primul rând , cunoașterea riscurilor cu care se poate confrunta nu numai zona geografică respectivă , dar și capacitățile de producție care funcționează în aceste zone , care pot constitui surse de risc , afectând în mod grav populația , mediul ambiant și desfășurarea normală a activităților economico – sociale.

În situația evacuării la dezastrre , pe lângă aspectele organizatorice , logistica acțiunilor constituie un factor deosebit de important . Această activitate se referă la următoarele probleme :

- asigurarea cu mijloace de transport și produse petroliere ;
- asigurarea cu spații destinat pentru :
 - cazarea evacuaților
 - depozitarea bunurilor materiale
- asigurarea cu produse alimentare și industriale de primă necesitate ;
- asigurarea medicală ;
- asigurarea finanțării .

Atunci când situația impune , în funcție de iminența pericolului poate avea loc și Autoevacuarea . Acest procedeu de evacuare reprezintă o particularitate , dar în majoritatea dezasrelor sau conflictelor armate actuale acest procedeu și-a evidențiat eficacitatea . Trebuie menționat că în această situație personalul protecției civile va evita la maximum panica , aglomerările și lipsa de organizare asigurând fluidita deplasării și asistența medicală pe principalele trasee de deplasare a sinistraților (evacuaților).

La război problema evacuării este deosebit de complexă deoarece sunt alți factori care o condiționează cum ar fi :

- măsurile referitoare la pregătirea populației , economiei și teritoriului pentru apărare a teritoriului ;
- particularitățile de relief , dispunerea geografică ,importanța economico – socială și militară a județelor , localităților , instituțiilor publice și agenților economici ;
- necesitatea funcționării producției de apărareși a altor activități sociale în timp de război sau în situații speciale ;
- posibilitățile de care dispun localitățile pentru asigurarea protecției oamenilor și bunurilor materiale împotriva armelor de nimicire în masă și convenționale .

Principiile , măsurile și modul de desfășurare a evacuarăii de protecție civilă sunt stipulate în Hotărârea Guvernului nr. 222/ 1997 .

In concluzie se poate afirma că protecția populației , bunurilor materiale și valorilor culturale în situații speciale – la dezastre și la război este o activitate deosebit de laborioasă și implică factorii de decizie de la nivel central și local , protecția civilă , administrația , S.M.E.P.T.A , instituții și agenți economici , alte organizații care sunt nominalizate în planurile de protecție și intervenție .

Important pentru România în situația economică actuală este coalizarea și coordonarea optimă a tuturor resurselor materiale și umane pentru gestionarea eficientă a situațiilor de criză care pot apărea .

BIBLIOGRAFIE :

- Legea 106/1996 – Legea Protecției civile în România;
- Legea 124/1995 – Privind apărarea împotriva dezastrelor ;
- H.G. 635/1995 - Privind culegerea de informații și transmiterea deciziilor în cazul apărării împotriva dezastrelor.
- H.G. 222 / 1997 privind organizarea și conducerea acțiunilor de evacuare în cadrul protecției civile .
- General de divizie Gheorghe Popescu , col . Bebe Dobre
Protecția civilă și managementul dezastrelor ; ed.
România de mâine – București 2000